

Донбаська державна машинобудівна академія
Кафедра обліку, оподаткування та економічної безпеки

Затверджую:

Декан факультету
економіки і менеджменту

 /Є.В.Мироненко/

« 29 » 06 2021 р.

Гарант освітньої програми:

Облік і оподаткування

 /О. В. Акімова/

« 06 » 04 2021 р.

Розглянуто і схвалено

на засіданні кафедри

Протокол № 16 від 6.04.2021 р.

Завідувач кафедри

 /О.В. Акімова/

Робоча програма навчальної дисципліни
«Фінансовий аналіз»

галузь знань
спеціальність
ОПП
освітній рівень

07 Управління та адміністрування
071 Облік і оподаткування
Облік і оподаткування
другий (магістерський)

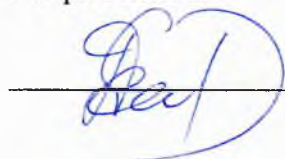
Факультет
Розробник

Економіки і менеджменту
К.е.н., доцент Дубинська О. С.

Краматорськ – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» для підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, спеціальність 071 Облік і оподаткування, освітня програма «Облік і оподаткування».

Розробники:

О.С. Дубинська, к.е.н., доцент

Погоджено з групою забезпечення освітньої програми (лише для обов'язкових дисциплін):

Керівник групи забезпечення:

О.В. Акімова, д-р екон. наук, доцент

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри обліку, оподаткування і економічної безпеки, протокол № 16 від 6.04.2021р.

Завідувач кафедри:

О.В. Акімова, д-р екон. наук, доцент

Розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради факультету економіки і менеджменту
протокол № 9/16 від 29.06.2021

Голова Вченої ради факультету:

Є.В. Мироненко, д-р техн. наук, професор

І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки.

Передумови вивчення навчальної дисципліни (пререквізити): загальні та фахові знання, отримані на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти (статистика, звітність підприємств, аналіз господарської діяльності, економічний аналіз та ін.)

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» є науково – методичні та методологічні прийоми проведення аналізу фінансового стану підприємства на підставі основних форм фінансової та іншої звітності, критичного осмислення точок зору щодо аналітичних можливостей основних форм фінансової звітності.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС: 5,0	Галузь знань 07 (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки магістр (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 071 «Облік і оподаткування»	Рік підготовки:	
Змістових тем – 8		1-й	
Загальна кількість годин- 150		Семестр	
	2,3-й		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача – 5,3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	Лекції	
		36 год.	
		Практичні	
		18 год	
		Самостійна робота	
		96 год.	
Індивідуальні завдання: 20 год.			
		Вид контролю: екзамен	
Курсова робота – не передбачено			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 3/5,3 (54/96)

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Мета дисципліни «Фінансовий аналіз» формування у студентів наукового світогляду та спеціальних знань в сфері вивчення і пояснення принципів та механізмів щодо послідовного оволодіння методологією та методами аналізу фінансової звітності, формування у студентів відповідального і професійного відношення до формування компетентних висновків та прийняття рішень на основі фінансового аналізу звітності підприємства.

Завдання дисципліни: опанування навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» надає можливість володіти стійкими навичками професійно важливих компетентностей, для чого студенти повинні:

- засвоїти теорії, методи, інструменти і практичні прийоми фінансового аналізу;
- бути обізнаними у сфері термінологічного апарату основних показників, що характеризують ефективність діяльності та фінансовий стан підприємства з позицій прийняття управлінських рішень;
- набути практичні навички розрахунку фінансових показників, що характеризують ефективність діяльності підприємства;
- набути практичні навички формування професійної комунікації й аргументованого дискутування з питань детального аналізу основних форм фінансової звітності, пояснення змісту відповідної проблематики в колі фахівців та нефахівців;
- набути практичні навички формування навичок самостійного аналізу фактологічного матеріалу, критичного осмислення точок зору щодо аналітичних можливостей основних форм фінансової звітності;
- бути здатними самостійно узагальнювати та деталізувати окремі факти, явища, механізми, тенденції щодо вивчення відповідності між засобами та їх джерелами, раціональності їхнього розміщення та ефективності використання

3 КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисципліна «Фінансовий аналіз» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетентності (СК)
<p>ЗК 1. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p>	<p>СК 1. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.</p> <p>СК 5. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.</p> <p>СК 7. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.</p> <p>СК 8. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору.</p> <p>СК 9. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.</p> <p>СК 10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.</p>

Дисципліна «Фінансовий аналіз» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **програмних результатів навчання:**

<i>Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми</i>
<p>ПРН 2. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.</p> <p>ПРН 6. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації.</p> <p>ПРН 7. Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання.</p> <p>ПРН 9. Формувати фінансову звітність за національними та міжнародними стандартами для суб'єктів господарювання на корпоративному рівні, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень.</p> <p>ПРН 10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.</p> <p>ПРН 15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.</p> <p>ПРН 17. Готувати й обґрунтовувати висновки за для консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.</p>

Співвідношення компетентностей із програмними результатами навчання

Компетен тності	Програмні результати навчання						
	ПРН 2	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 15	ПРН 17
ЗК 1	+	+	+		+		+
ЗК 3		+				+	
ЗК 5		+			+	+	+
ЗК 6		+		+	+	+	+
ЗК 11		+	+	+	+		+
СК 1	+	+		+	+	+	+
СК 5			+			+	+
СК 7			+	+	+	+	+
СК 8	+	+	+	+	+	+	+
СК 9		+			+		+
СК 10						+	

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен набути такі результати навчання:

знати:

- теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження;

- порядок методики аналізу активів, пасивів, фінансового стану, ліквідності, платоспроможності, рентабельності та ділової активності, а також якості управління підприємством на підставі даних основних форм фінансової звітності, як основного джерела фінансової інформації для широкого кола користувачів під час прийняття економічних рішень;

- інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством ;

- наукові методи досліджень у сфері аналізу та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

уміти:

- визначати завдання фінансового аналізу, збирати необхідну для їх вирішення інформацію, аналізувати її та формулювати висновки;

- розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання;

- формувати фінансову звітність за національними та міжнародними стандартами для суб'єктів господарювання на корпоративному рівні, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень;

- збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень;

- обґрунтовувати інноваційні підходи до інформаційного забезпечення системи контролю використання ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання та органів державного сектору з урахуванням стратегії розвитку бізнесу;

- застосовувати наукові методи досліджень у сфері аналізу та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику;

- готувати й обґрунтовувати висновки за для консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері аналізу.

комунікація:

- використовувати методи міжособової комунікації при проведенні фінансового аналізу, враховуючі інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством;

- зрозуміло і недвозначно доводити власні висновки, знання і пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців підприємства, здійснювати презентації, оприлюднювати результати та давати рекомендації щодо прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та

соціальної відповідальності бізнесу;

- дотримуватись соціальних норм і правил в процесі роботи в колективі.

автономність та відповідальність

- студент здатний самостійно використовувати методи, прийоми і інструменти проведення комплексного фінансового аналізу з метою підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу;

- формулювати власний підхід до інформаційного забезпечення системи контролю використання ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання та органів державного сектору з урахуванням стратегії розвитку бізнесу

- самостійно аналізувати і оцінювати теоретичні підходи та нормативні вимоги щодо визначення та принципів оцінки окремих складових фінансових звітів;

- брати на себе відповідальність за професійний розвиток.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Курс робота	СРС
Змістовий модуль 1 Теоретичні положення організації фінансового аналізу на підприємстві та аналітичні можливості основних форм фінансової звітності						
1.	Організація фінансового аналізу та фінансово – облікове забезпечення діяльності підприємств усіх форм власності	18/ 18	4	2		12 / 18
2.	Аналітичні можливості балансу, як основного джерела фінансового аналізу	21/21	6 / 2	3/1		12 / 18
3.	Аналітичні можливості звіту про фінансові результати для оцінювання прибутковості підприємства	21 / 21	6 / 2	3/1		12 / 18
4.	Фінансовий аналіз грошових потоків на основі звіту про рух грошових коштів.	18 / 19	4 / 2	2		12 / 17
Змістовий модуль 2 Фінансовий аналіз складових фінансової звітності та загальна діагностика банкрутства підприємства						
5.	Фінансовий аналіз складових власного капіталу підприємства на основі Звіту про власний капітал	18 / 18	4	2		12 / 18
6.	Загальна діагностика банкрутства підприємства	18 / 18	4	2		12 / 18
7.	Методика експрес-аналізу фінансової звітності усіх форм власності	18 / 17	4	2		12 / 17
8.	Узагальнення результатів фінансового аналізу	18 / 18	4	2		12 / 18
Усього годин		150	36 / 6	18/2		96 / 142

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

5 ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1 Теоретичні положення організації фінансового аналізу на підприємстві та аналітичні можливості основних форм фінансової звітності

Тема 1. Організація фінансового аналізу та фінансово – облікове забезпечення діяльності підприємств усіх форм власності [6, 7, 8, 9, 10]

Предмет фінансового аналізу. Місце фінансового аналізу в системі управління підприємством. Мета фінансового аналізу. Основні види звітності, її складові частини. Основні принципи побудови звітності відповідно до законодавства України та стандартів бухгалтерського обліку.

Інформаційні потреби основних користувачів фінансових звітів. Елементи та якісні характеристики фінансової звітності.

Нормативні вимоги щодо порядку формування та затвердження облікової політики підприємства

Тема 2. Аналітичні можливості балансу, як основного джерела фінансового аналізу [3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Попередня характеристика основних складових балансу підприємства. Принципи побудови порівняльного аналітичного балансу підприємства.

Методика і техніка розрахунку показників фінансово – майнового стану на основі активу балансу підприємства. Підготовка облікових даних для складання балансу.

Оцінка структури ресурсів підприємства, їх ліквідності та платоспроможності, прогнозування майбутніх потреб у позиках, оцінка та прогнозування змін в економічних ресурсах, які підприємство, ймовірно, контролюватиме в майбутньому.

Розрахунок показників ділової активності та платоспроможності для вжиття відповідних заходів, які допоможуть виправити становище, прийняти рішення про найефективніше вкладання коштів і ресурсів, скоригувати напрями майбутньої діяльності підприємства.

Тема 3. Аналітичні можливості звіту про фінансові результати для оцінювання прибутковості підприємства [3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11].

Оцінка та прогноз: прибутковості діяльності підприємства, структури доходів та витрат від різних форм діяльності підприємства. Розгляд напряму розвитку компанії в тому вигляді, в якому він проявляється виходячи зі зіставлення фінансових результатів за низку періодів діяльності підприємства.

Визначення показника доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) залежно від виду діяльності підприємства. Визначення фінансового результату від операційної та звичайної діяльності. Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду. Визначення економічних елементів операційних витрат.

Факторний аналіз прибутку. Види та оцінка рентабельності. Факторний аналіз рентабельності організації. Модифікована схема факторного аналізу фірми «Dupont». Оцінка ділової активності підприємства.

Розрахунок показників рентабельності від виробничої (операційної), інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. Примітки до Звіту про фінансові результати.

Тема 4. Фінансовий аналіз грошових потоків на основі звіту про рух грошових коштів [3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11].

Методика складання Звіту про рух грошових коштів. Джерела інформації для складання звіту. Методи визнання показників оцінювання грошових потоків підприємства.

Прямий метод визначення руху коштів від різних видів діяльності, непрямий метод визначення руху грошових коштів від видів діяльності.

Розкриття інформації про рух грошових коштів в примітках до фінансової звітності. Ілюстрація процесу складання Звіту про рух грошових коштів.

Оцінка «якості управління» підприємством на підставі аналізу руху грошових потоків з метою консультування управлінського персоналу. Залежність «якості управління» підприємством від структури грошових потоків.

Змістовий модуль 2 Фінансовий аналіз складових фінансової звітності та загальна діагностика банкрутства підприємства

Тема 5. Фінансовий аналіз складових власного капіталу підприємства на основі Звіту про власний капітал [3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Визначення, визнання, оцінка і функції власного капіталу. Методика складання Звіту про Власний капітал. Аналіз змін у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

Розкриття інформації про власний капітал у примітках до фінансових звітів. Ув'язка показників Звіту про власний капітал. Визначення показників ділової активності та динаміки змін в складових власного капіталу підприємства.

Показники руху власного капіталу. Методики фінансового аналізу розрахунку показників на підставі даних Звіту про власний капітал для прийняття управлінських рішень.

Тема 6. Загальна діагностика банкрутства підприємства [5, 6, 7, 8, 9, 10].

Визначення банкрутства. Діагностика банкрутства підприємства. Вивчення методик проведення діагностики банкрутства. Визначення ступеня неплатоспроможності підприємства на підставі розрахунку показників неплатоспроможності.

Алгоритм визначення ступеня неплатоспроможності підприємства. Систематичний експрес-аналіз фінансового стану підприємства за допомогою коефіцієнта Бівера та Z-Рахуноку Альтмана з метою консультування управлінського персоналу щодо рівня платоспроможності підприємства.

Тема 7. Методика експрес-аналізу фінансової звітності усіх форм власності [6, 7, 8, 9, 10].

Мета експрес-аналізу фінансової звітності. Елементи експрес-аналізу фінансової звітності. Культура складання звіту. Вивчення основних методик експрес-аналізу звітності.

Розробка сукупності внутрішньофірмових аналітичних показників для експрес-аналізу. Оцінка стану та динаміки економічного потенціалу підприємства на підставі розрахунку показників ліквідності і платоспроможності підприємства.

Оцінка прибутковості фінансово-господарської діяльності. Показники економічного ефекту та економічної ефективності.

Тема 8. Узагальнення результатів фінансового аналізу [6, 7, 8, 9, 10].

Оцінка фінансового стану підприємства, резервів його діяльності та ділової активності за-для пошуку резервів підвищення рентабельності, виробництва і зміцнення комерційного розрахунку як основи стабільної роботи підприємства, а також виконання ним зобов'язань перед бюджетом, банком та іншими установами. Розробка внутрішньофірмових форм звітності, що містить інформацію щодо порівняння показників фінансового стану різних підприємств.

Побудова таблиці порівняння динаміки головних показників фінансової діяльності підприємства. Розробка рекомендацій щодо поліпшення фінансового стану. Розрахунок розгорнутої факторної моделі впливу окремих показників на рівень прибутковості підприємства.

Кореляційний і регресійний аналіз взаємозв'язку прибутку з факторними показниками.

Взаємозв'язок та взаємозалежність показників прибутковості, рентабельності та фінансової стійкості підприємства.

Графічна інтерпретація динаміки та структури основних результатів комплексного фінансового аналізу.

6. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1	Організація фінансового аналізу та фінансово – облікове забезпечення діяльності підприємств усіх форм власності	4	0,5
2	Аналітичні можливості балансу, як основного джерела фінансового аналізу.	6	0,5
3	Аналітичні можливості звіту про фінансові результати для оцінювання прибутковості підприємства.	6	0,5
4	Фінансовий аналіз грошових потоків на основі звіту про рух грошових коштів.	4	1
5	Фінансовий аналіз складових власного капіталу підприємства на основі Звіту про власний капітал.	4	0,5
6	Загальна діагностика банкрутства підприємства.	4	1
7	Методика експрес-аналізу фінансової звітності усіх форм власності	4	1
8	Узагальнення результатів фінансового аналізу	4	1
Всього годин		36	6

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність, понятійний апарат та методи фінансового аналізу, основні принципи побудови звітності	2	-
2	Принципи побудови порівняльний аналітичний балансу підприємства	2	0,5
3	Методика фінансового аналізу структури ресурсів підприємства, їх ліквідності та платоспроможності підприємства	2	-
4	Методика і техніка розрахунку показників фінансово – майнового стану, ділової активності, платоспроможності, фінансової стабільності та ліквідності на основі балансу підприємства	2	-
5	Аналіз рівня й динаміки фінансових результатів за даними звітності, факторний аналіз прибутку	2	0,5
6	Види й оцінка рентабельності. Аналіз рентабельності за схемою факторного аналізу фірми «Dupont»	2	-
7	Оцінка грошових потоків на основі Звіту про рух грошових коштів	2	0,5
8	Аналіз руху власного капіталу підприємства на основі Звіту про власний капітал	2	0,5
9	Визначення ступеня неплатоспроможності підприємства	2	-
Всього годин		18	2

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1	Методичні прийоми фінансового аналізу	13	17,75
2	Підготовка облікових даних для складання фінансової звітності	13	17,75
3	Підготовка до аналізу структури і динаміки балансу	12	17,75
4	Індивідуальне завдання №1 побудова зведеного аналітичного балансу підприємства на підставі даних форми 1 «Звіт про фінансовий стан» та розрахунок показників, що	12	17,75
5	Класифікація фінансових результатів в залежності від видів діяльності підприємства та їх вплив на розрахунок показників прибутковості (рентабельності) підприємства	12	17
6	Індивідуальне завдання №2 визначення прибутковості та ефективності використання коштів на підставі даних форми 2 «Звіт про фінансові результати»	12	18,5
7	Структура грошових потоків в залежності від видів діяльності підприємства	11	17,75
8	Діагностичне обстеження підприємства	11	17,75
Всього годин		96	142

9 ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

- 1 Вибір облікової політики підприємства.
- 2 Підготовка облікових даних для складання фінансової звітності.
- 3 Порядок розглядання, подання та оприлюднення звітності підприємства.
- 4 Види фінансової звітності підприємства.
- 5 Підготовка до аналізу структури і динаміки балансу.
- 6 Відображення в балансі зобов'язання.
- 8 Розрахунок відстрочених податкових зобов'язань.
- 9 Визначення кредиторської заборгованості постачальникам.
- 10 Визначення доходу від реалізації продукції, послуг, робіт.
- 11 Класифікацію доходів і витрат.
- 12 Прямий метод визнання руху коштів від різних видів діяльності
- 13 Непрямий метод визнання руху грошових коштів від різних видів діяльності.
- 14 Розкриття інформації про рух грошових коштів в примітках до фінансової звітності.
- 15 Ілюстрація процесу складання Звіту про рух грошових коштів.
- 16 Визначення показників ділової активності та динаміки змін в складових власного капіталу підприємства.
- 17 виправлення помилок допущених при складанні фінансових звітів у попередніх періодах.

18 Події, які надають додаткову інформацію про обставини, що існували на дату балансу.

19 Розрахунок показників, що характеризують ефективність менеджменту, ділову активність, інвестиційну діяльність, дивідендну політику що відображають напрямок фінансової діяльності підприємства.

20 Зміцнення комерційного розрахунку як основа стабільної роботи підприємства.

21 Взаємозв'язок та взаємозалежність показників прибутковості, рентабельності та фінансової стійкості підприємства.

22 Побудова таблиці порівняння динаміки головних фінансових показників господарчої діяльності підприємства..

10. КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

- 1 Основні види звітності, її складові частини.
- 2 Основні принципи побудови звітності відповідно до законодавства України та стандартів бухгалтерського обліку.
- 3 Інформаційні потреби основних користувачів фінансових звітів.
- 4 Елементи та якісні характеристики фінансової звітності.
- 5 Побудова порівняльного аналітичного балансу підприємства.
- 6 Оцінка структури ресурсів підприємства, їх ліквідності та платоспроможності підприємства, прогнозування майбутніх потреб у позиках, оцінка та прогнозування змін в економічних ресурсах, які підприємство, ймовірно, контролюватиме в майбутньому.
- 7 Методика і техніка розрахунку показників фінансово – майнового стану на основі балансу підприємства.
- 8 Розрахунок показників ділової активності та платоспроможності.
- 9 Оцінка та прогноз: прибутковості діяльності підприємства, структури доходів та витрат від різних форм діяльності підприємства. Розгляд напряму розвитку компанії в тому вигляді, в якому він проявляється виходячи зі зіставлення фінансових результатів за низку періодів діяльності підприємства.
- 10 Визначення показника доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) залежно від виду діяльності підприємства.
- 11 Факторний аналіз прибутку.
- 12 Види та оцінка рентабельності.
- 13 Факторний аналіз рентабельності організації. Модифікована схема факторного аналізу фірми «Dupont».
- 14 Оцінка ділової активності підприємства.

- 15 Розрахунок показників рентабельності від виробничої (операційної), інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.
- 16 Методи визнання показників оцінювання грошових потоків підприємства.
- 17 Прямий метод визнання руху коштів від різних видів діяльності.
- 18 Непрямий метод визнання руху грошових коштів від інших видів діяльності.
- 19 Розкриття інформації про рух грошових коштів в примітках до фінансової звітності.
- 20 Ілюстрація процесу складання Звіту про рух грошових коштів.
- 21 Оцінка «якості управління» підприємством на підставі фінансового аналізу руху грошових потоків.
- 22 Залежність якості управління підприємством від структури грошових потоків.
- 23 Визначення, визнання, оцінка і функції власного капіталу. Аналіз змін у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.
- 24 Розкриття інформації про власний капітал у примітках до фінансових звітів. Ув'язка показників Звіту про власний капітал.
- 25 Визначення показників ділової активності та динаміки змін в складових власного капіталу підприємства.
- 26 Показники руху власного капіталу.
- 27 Методики фінансового аналізу розрахунку показників на підставі даних звіту про власний капітал для прийняття управлінських рішень.
- 28 Визначення банкрутства.
- 29 Діагностика банкрутства підприємства.
- 30 Вивчення методик проведення діагностики банкрутства.
- 31 Визначення ступеня неплатоспроможності підприємства на підставі розрахунку показників неплатоспроможності.
- 32 Алгоритм визначення ступеня неплатоспроможності підприємства.
- 33 Систематичний експрес-аналіз фінансового стану підприємства за допомогою коефіцієнта Бівера та Z-Рахунку Альтмана.
- 34 Елементи експрес-аналізу фінансової звітності.
- 35 Культура складання звіту.
- 36 Вивчення основних методик експрес-аналізу звітності.
- 37 Сукупність аналітичних показників для експрес-аналізу.
- 38 Оцінка стану та динаміки економічного потенціалу підприємства на підставі розрахунку показників ліквідності і платоспроможності підприємства.

- 39 Оцінка прибутковості фінансово-господарської діяльності.
- 40 Показники економічного ефекту та економічної ефективності.
- 41 Побудова таблиці порівняння динаміки головних показників фінансової діяльності підприємства.

11. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Протягом семестру здобувачі вищої освіти денної форми навчання паралельно з аудиторними лекційними і практичними заняттями виконують індивідуальні завдання в вигляді розрахунково-аналітичних завдань.

Головна мета виконання індивідуальних завдань – набуття студентами практичних навичок підготовки обов’язкових форм звітності підприємства на підставі облікової інформації та розрахунку фінансових показників, що характеризують ефективність діяльності підприємства з метою прийняття управлінських рішень.

Зміст та структура індивідуальних завдань обираються диференційовано відповідно до форм навчання: денна та заочна.

Таблиця 11.1

Перелік індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми або тем, з яких виконується індивідуальне завдання	Назва і вид індивідуального завдання
1.	1. Організація фінансово – облікового забезпечення діяльності підприємств усіх форм власності 2. Аналітичні можливості балансу підприємства, як основної форми фінансової звітності	Розрахунково – аналітичне завдання щодо побудови зведеного аналітичного балансу підприємства на підставі даних форми 1 «Звіт про фінансовий стан»
2.	3. Аналітичні можливості звіту про фінансові результати для оцінювання прибутковості підприємства 4. Оцінка грошових потоків на основі звіту про рух грошових коштів.	Розрахунково – аналітичне завдання щодо визначення прибутковості та ефективності використання коштів на підставі даних форми 2 «Звіт про фінансові результати»
3.	5. Оцінка складових власного капіталу підприємства на основі Звіту про власний капітал	Розрахунково – аналітичне завдання щодо визначення основних складових та руху власного капіталу на підставі даних форми 4 «Звіт про власний капітал»

Індивідуальні завдання виконуються в рамках самостійної роботи студента з обов’язковими консультаціями викладача та оцінюються балами до загальної оцінки знань студентів.

Також протягом всього семестру питання самостійного опрацювання можуть бути оформлені студентом у вигляді реферату або презентації, які повинні мати науково-дослідний характер.

12 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

(«Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА від 05.11.2020 р. протокол №4; «Положення про дистанційне навчання здобувачів вищої освіти за денною формою у Донбаській державній машинобудівній академії в особливих умовах» від 28.05.2020 р. протокол № 8, «Положення про навчальний дистанційний курс і організацію навчального процесу за заочною (заочно-дистанційною) формою в системі Moodle DDMA у ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 23.06.2017 р. протокол №6).

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративні методи - здобувачі одержують знання на лекціях, з навчальної або методичної літератури шляхом конспектування, тезування, анотування, рецензування, під час консультацій з підготовки рефератів та/або доповідей;

- метод проблемного викладення – використовуючи будь-які джерела й засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають ніби свідками наукового пошуку;

- дослідницький метод – після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу студенти самостійно вивчають літературу, джерела та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук;

- методи самостійної роботи здобувачів та самостійного навчання - розв'язання практичних завдань та опрацювання теоретичного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення (у тому числі індивідуальні завдання). Самостійна робота з вивченням оприлюднених навчальних матеріалів, зокрема в системі Moodle.

13 МЕТОДИ, КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

(«Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 26.09.2019 р. протокол №2; «Положення про навчальний дистанційний курс і організацію навчального процесу за заочною (заочно-дистанційною) формою в системі Moodle DDMA у ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 23.06.2017 р. протокол №6).

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи оцінювання:

- попереднє (вхідне) оцінювання знань (письмовий метод або тестування);

- поточне оцінювання (письмовий метод або тестування на лекційних та практичних заняттях та/або у системі Moodle, виконання контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, зокрема реферати, презентації);

- тематичне або періодичне оцінювання (письмовий метод на лекційних та практичних заняттях, усне опитування або тестування на практичних заняттях та/або у системі Moodle);

- підсумкове (семестрове) оцінювання, зокрема: екзамен (письмовий метод або тестування, зокрема у системі Moodle).

Передбачається використання модульно-рейтингової системи оцінювання знань. Основною формою контролю знань здобувачів в кредитно-модульній системі є складання здобувачами всіх запланованих модулів. Формою контролю є накопичувальна система. Складання модуля передбачає виконання здобувачем комплексу заходів, передбачених семестровим графіком навчального процесу та контролю знань здобувачів, затверджених деканом факультету.

Триместровий графік навчального процесу та контролю знань з дисципліни для денної форми навчання

Вид навчальних занять або контролю							Вид підсумкового триместрового контролю												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Практ. Зан		2		2		2		2		2		2		2		2		2	
Сам. робота	3	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4	4	4	4	3	3	4	3	
Консультації					Конс					Конс				Конс					
Контр. роботи	ВК		СР	ТО				ТО	МК1		ДСР		ТО		СР			МК2	
Модулі	●			М1						●	●			М2					●
Контроль по модулю №1						МР 1													
Контроль по модулю №2																			МР 2
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ ЕКЗАМЕН																			

ВК – вхідний контроль; СР - самостійна робота; МР– письмова модульна контрольна робота; ТО – тестове опитування; ДСР – домашня самостійна робота; МК – модульний контроль; Конс. – консультація.

**Система оцінювання знань здобувачів у 2 навчальному семестрі
для денної форми навчання**

СИСТЕМА ОЦІНКИ					
Склад модулів		Сума балів	ECTS	Оцінка	Рівень компетентності
Форми та методи контролю	Рейтингова оцінка, бали	90 - 100	A	відмінно	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його рівень знань, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається
Усне опитування на практичних заняттях	5	81 - 89	B	добре	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
Виконання індивідуального розрахунково-аналітичного завдання	20	75 - 80	C		Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
Реферат, як результат самостійної роботи студента	5	65 - 74	D	задовільно	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
		55 - 64	E		Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни
Презентація, як результат самостійної роботи студентів	10	30 - 54	FX	незадовільно	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни
Модульна контрольна робота № 1,2	20	0 - 29	F		Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни
Підсумковий іспит	100				

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

З метою формування та реалізації індивідуальної траєкторії навчання здобувача визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здійснюється шляхом оцінювання в межах певного контрольного заходу у відповідності до Положення про порядок визнання в Донбаській державній машинобудівній академії результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

**Система оцінювання знань здобувачів
заочної форми навчання**

Форма контролю	Кіл-ть балів		Стислий зміст контрольної точки	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
	<i>max</i>	<i>min</i>		
1. Підсумкова тестова контрольна робота	100	55	Підсумкова тестова контрольна робота складається із 20-ти тестів за темами T1-T8, обраних у випадковому порядку, та виконується студентом індивідуально в системі Moodle DDMA	Здобувач виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Усього за підсумкову тестову контрольну роботу	100	55	Ваговий коефіцієнт за підсумкову тестову контрольну роботу - 0,4	
2. Іспит	100	55	Підсумковий екзамен складається із теоретичного та аналітично-розрахункового завдань, обраних у випадковому порядку за темами T1-T8, та виконується студентом індивідуально в системі Moodle DDMA	Здобувач виконав теоретичні та аналітично-розрахункові завдання та навів аргументовані відповіді, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Усього за іспит	100	55	Ваговий коефіцієнт за підсумкову екзаменаційну роботу - 0,6	
Всього	100	55	Здобувач виконав тестові, теоретичні та аналітично-розрахункові завдання та навів аргументовані відповіді, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни	

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за запланованими результатами навчання навчальної дисципліни.

14 МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Ноутбук Acer Aspire5750Z (Intel (R) Core (TM) i5-2410M (2.30 ГГц) / RAM 6 ГБ), мультимедійний бізнес-проектор Epson EB-X92, OpenOffice.org 4.1.7, Googledocs, Internet-браузер Google Chrome 92.0.4515.159, екран.

Інформаційний ресурс - SMIDA (Stock market infrastructure development agency of Ukraine) <https://smida.gov.ua/db>

Система дистанційного навчання і контролю Moodle - <http://moodle.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=553>

15 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

1 Фінансовий аналіз та звітність:: навчальний посібник /
О. С. Дубинська. – Краматорськ : ДДМА, 2018. – 263 с. ISBN 978-966-379-857-8.

16 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996 – XIV. Редакція від 01.07.2021, підстава – 738-IX. Дата оновлення: 01.07.2021. – Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

2. Порядок подання фінансової звітності: Постанова КМУ № 419 від 28.02.2000 р., підстава - [916-2019-п](#)– Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Мінфіну України від 7.02.13. № 73, Редакція від 23.07.2019, підстава - [z0685-19](#)– Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

4. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ МФУ от 28.03.2013 № 433. Редакція від 30.12.2013, підстава - [v1192201-13](#) – Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>

5. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: Наказ Міністерства економіки України 19.01.2006 N 14. Редакція від 26.10.2010, підстава - [v1361665-10](#) – Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06#Text>

6. Фінансовий аналіз та звітність : *практикум* / І.Ю. Єпіфанова, В.В. Джеджула. Вінниця: ВНТУ, 2017. 143 с.
7. Фінансовий аналіз: *навчальний посібник* / С. І. Самайчук, В. М. Крикунова, Н. С. Танклевська; ДВНЗ "Херсон. держ. аграр. ун-т". - Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. - 215 с.
8. Фінансовий аналіз: *навчальний посібник* / Н. О. Ковальчук, Л. С. Гаватюк, Н. І. Єрмічук ; Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : ЧНУ ім. Юрія Федьковича : Рута, 2019. - 336 с.
9. Фінансовий аналіз: *навчальний посібник* / О. М. Кальченко, О. В. Шишкіна; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2018. - 522 с.
10. Фінансовий аналіз підприємства: методика та практика: *навчальний посібник* / Трусова Н. В., Терещенко М. А; Тавр. держ. агротехнол. ун-т. - 2-ге вид. - Мелітополь : Мелітоп. міськ. друк., 2019. - 272 с.
11. Фінансовий аналіз: теорія і практика (у схемах і таблицях) : *навчальний посібник* / О. М. Кальченко, О. В. Шишкіна ; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2019. - 435 с.

Додаткова література

12. Вакульчик О.М., Протасова Є.В., Нечаєва А.А. Фінансовий результат підприємства: економічна сутність, особливості визначення та аналізу. Бізнес-навігатор. 2019. Вип. 1. С. 162-168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2019_1_35.
13. Максимова А.В., Гнидюк М.Г. Фінансовий аналіз звітності, складеної за МСФЗ. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. 2018. Вип. 32. С. 185-189. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_32_43.
14. Медвідь Н. Дослідження ймовірності банкрутства підприємства за зарубіжними та вітчизняними методиками. URL: <http://naub.oa.edu.ua/2014/doslidzhennya-jmovirnostibankrutstva-pidpryjemstva-za-zarubizhnymy-ta-vitchyznyanymy-metodykamy-3>.
15. Дубинська О.С. Удосконалення методики оцінки комплексного стану підприємства на основі інтегрованої фінансової звітності Науковий журнал «Молодий вчений» № 2 (66) лютий 2019 р., с. 111-119 URL:<http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/2/129.pdf>
16. Дубинська О.С. Дослідження теоретичних та практичних підходів до оцінки рівня фінансово-економічної безпеки підприємства // Інтелект XXI// № 2 '2020// Видавничий дім «Гельветика» с. 161-165 URL:http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2020/2020_2/2_2020.pdf

17. Дубинська О. С. Визначення рівня фінансово-економічної безпеки на підставі аналізу фінансової звітності підприємства. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. Херсонського державного аграрно-економічного університету. Випуск 5. 2021, с. 112-123 URL:<http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/138>

Web-ресурси

Сайт журналу «Баланс». – Режим доступу: <http://balance.ua>

Сайт журналу «Дебет-Кредит». – Режим доступу: <http://dtk.com.ua>

Сайт журналу «Бухгалтер 911». – Режим доступу: <http://buhgalter911.com>

Сайт Інтернет-журналу «Бухгалтер.com.ua». – Режим доступу: <http://buhgalter.com.ua>

Сайт газети «Все про бухгалтерський облік». – Режим доступу: <http://vobu.ua/>

Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

Урядовий портал. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>.

Офіційний сайт Державної казначейської служби України. – Режим доступу: <https://www.treasury.gov.ua/ua>

Офіційний сайт Міністерства економіки України. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>

Сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

Анкетування студентів за посиланням

https://docs.google.com/forms/d/1LVliA40FBKXQanyKP0_OFsg5HgVxwyOfd_ZluYeO-Gk/edit